

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

Adizes[®]
INSTITUTE WORLDWIDE

Pārtikas sistēmas kopīgu pārmaiņu kontrolsaraksts nozares sagatavošanai kopīgam darbam ārējās vides lielas nenoteiktības apstākļos

1.0

Uzņēmumu īpašniekiem,
organizāciju un iestāžu
vadītājiem, kuriem
nepieciešams mijiedarboties,
lai rezultatīvi un efektīvi
mazināt riskus adaptējoties
jaunās nākotnes apstākļiem

Šādos svarīgākajos griezumos:

- Kopīgi risināmie izdevībdraudi
- Rīcības plāna ierosinājumi

Rezultātā par 10%-30% var tikt
uzlabota izpratne par situāciju
un atdeves efektivitāte no
veicamām aktivitātēm

Izejvielu un energoresursu austrumu importa ierobežojumu dēļ jo īpaši svarīga ir Latvijas pārtikas sistēmas drošība, ilgtspējība un efektivitāte. Tāpēc Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centrs sadarbībā ar Adizes institūtu pulcēja nozares vadītājus pārstāvējot Balticovo, Karavela, Latraps, Saeimu, Straupes pienu, Zemkopības ministriju, lai **izvērtētu izdevības un draudus, kuriem atrastos labāki risinājumi, ja risināt kopā**, un nonāktu pie šādiem secinājumiem.

*Tieši tas, kurš ātrāk par citiem spēs koriģēt savu biznesa modeli, varēs vēlāk teikt, ka **krīze ir izdevību laiks!***

Lūk kādus izdevībdraudus saskatīja diskusijas dalībnieki kopīgai risināšanai:

- No kurienes un kā iepirkt resursus, izejvielas, enerģijas nesējus;
- Pārtikas pašpietiekamība līdz galam nav skaidra;
- Nenotiek katras nozares administratīvo barjeru pārvērtēšana;
- Ko pārtikas sistēmas uzņēmumiem dienā X būtu jādara;
- Trūkst finanšu resursu nodrošinājuma jaunajos apstākļos;
- Nedomājam Baltijas līmenī;
- Neizvērtējam iespējamus transporta koridorus;
- Vāja lauku apdzīvotības veicināšana;
- Aizmirstam par ilgtspējīgas valsts ekonomikas attīstību.

Lūk kādus risinājumus diskusijas dalībnieki piedāvā izstrādāt kopā:

- Plānu saskaņošanas "mehānismu" starp nozares dalībniekiem;
- Plānu saskaņošanas "mehānismu" starp nozari un ministriju;
- Starpnozaru plānu saskaņošanas "mehānismu" starp ministrijām.

Diskusija notika pēc Adizes lēmumu pieņemšanas procesa:

- Vienojieties, vispirms kas jums ir, tad ko jūs gribat, un tad ko vajadzētu darīt, lai no pirmā dabūtu otro;
- Katrā vienošanās procesā vispirms uzkrājiet nepieciešamo, tikai tad to apspriediet un pielāgojiet risinājumu ar jautājumiem, šaubām un iebildumiem.

Patlaban katra uzņēmējam un lēmumu pieņēmējam ir svarīgi saprast, kā strādāt milzīgas nenoteiktības apstākļos, kā vadīt pārmaiņas un prioritātes. Nepieciešams efektīvi prognozēt un analizēt riskus un rast tiem rezultatīvākos risinājumus, taču, lai to paveiktu, būtiski ir ne tikai katram apzināties savas prioritātes, resursus un kapacitāti, bet arī nepieciešamo mijiedarbību ar citiem, kopīgu rīcību un/vai kopīga labuma vajadzībām.

Aicinājums uz rīcību - skatīt tēmas un procesu 4.,5. lapā

Izvērtējiet šādas mijiedarbības iespējas:

- Vietējiem un Baltijas jūsu nozares pārstāvjiem
- Vietējiem un Baltijas klientiem un piegādātājiem
- Asociācijām, biedrībām, apvienībām
- Valsts un pašvaldības iestādēm u.c.

Vadlīnijas mijiedarbības organizēšanai:

- Definējiet iznākumu, dalībniekus, lomas
- Iekļaujiet līderus, darītājus, ekspertus
- Iepļānoji vienoties par ir, gribam, vajadzētu
- Iesaistiet trešo pusi, ja intereses un stili atšķiras

Esiet gatavi sadarbībai - piesakieties!

<https://forms.gle/QV712dWm8aPsqkdy5>

**pieāvā savu atbalstu lēmumu pieņemšanā,
interesu un stilu integrācijā**

Sadarbības formāts:

- Mijiedarbības risku izvērtēšana
- Mērķu un uzdevumu pārskatīšana
- Sarunu norises plāni un vadība
- Lēmumu pieņemšanas procesa tehnoloģijas nodošana jums

Starpnozaru dialogs par risku un krīzes vadību Latvijas pārtikas sistēmā

valsts drošība, cenas, vide

Rezultāti

Kādas problēmas, riskus, izdevības, ja mēs risinātu kopā, tad varētu atrast labāku risinājumu?:

- Neskaidrība no kurienes un kā izdevīgi iepirkt resursus, izejvielas
- Neskaidrība, vai pārtikas sistēmas uzņēmumiem dienā X būtu jādara kaut kas īpašs
- Trūkst finanšu resursu nodrošinājuma jaunajos apstākļos
- Nenotiek katras nozares administratīvo barjeru pārvērtēšana
- Nepilnīga izpratne, kādas un cik pārtikas valstī ir nepieciešams

Kādus risinājumus mēs varam izstrādāt izdevībdraudam “Nenotiek katras nozares administratīvo barjeru pārvērtēšana” piesaistot pareizos starpnozaru partnerus?:

- Plānu saskaņošanas "mehānismu" starp nozares dalībniekiem
- Plānu saskaņošanas "mehānismu" starp nozari un ministriju

- Nav energopiegāžu patstāvības un rezerves plāna
- Pārtikas pašpietiekamība līdz galam nav skaidra
- Nedomājam Baltijas līmenī
- Neizvērtējam iespējamus transporta koridorus
- Nepietiekama komunikācija ar kredītiestādēm
- Aizmirstam par ilgtspējīgas valsts ekonomikas attīstību
- Nav plāna kā pareizi "izmantot" cilvēkresursu pieplūdumu no Ukrainas
- Vāja lauku apdzīvotības veicināšana
- Katrs atsevišķi mēs nezinām nozares kopbildi.

- Starpnozaru plānu saskaņošanas "mehānismu" starp ministrijām

Starpnozaru dialogs par risku un krīzes vadību Latvijas pārtikas sistēmā

valsts drošība, cenas, vide

Process pēc Adizes

Lēmumu pieņemšana / risinājumu izstrāde

Adizes institūta vadlīnijas

- Vispirms uzkrājiet, apspriediet un pielāgojiet vienošanos par esošo situāciju, apakšproblēmām
- Tikai tad ķerieties klāt vēlama iznākuma kritērijiem
- Visbeidzot vienojieties ko, kā, kad, kurš darīt, lai to panāktu

3 RISINĀJUMU IZSTRĀDES POSMI PĒC ADIZES

Ir – vispirms vienojieties, kas jums ir, kāda situācija ir šobrīd, piemēram, spējas un izdevības.

Gribam – tikai tad sāciet vienoties par nākotni, ko gribat sasniegt vai panākt – vīziju. Sāciet ar beigām prātā!

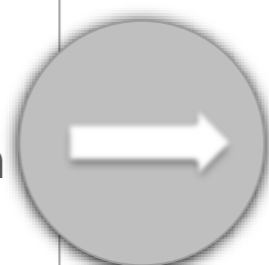
Vajadzētu – tad vienojieties par maršruta posmiem, pat soļiem, no pirmajiem līdz pēdējiem.

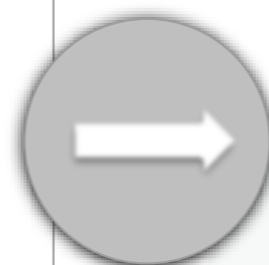
Esam vienojušies, ko vajadzētu darīt, lai no tā, kas mums ir, dabūtu to, ko mēs gribam.

3 LĒMUMU PIENĒMŠANAS SOĻI PĒC ADIZES katram izstrādes posmam

1) **Uzkrāšana** – tiek apkopota lēmuma pieņemšanai nepieciešamā informācija

2) **Apspriešana** uzkrātās informācijas analīze un kopainas vīzija

3) **Pielāgošana** ir posms, kurā rodas jautājumi, šaubas un iebildumi

Esam izveidojuši risinājumu/lēmumu, pieņemam šo lēmumu un atzīstam, ka šis lēmums mums ir vispiemērotākais

N.B. Izvērtējiet mijiedarbības rezultātu nozīmību un dalībnieku savstarpējo interešu un vadības stilu konfliktus, pirms uzņematies šī procesa izmantošanu bez profesionāļu piesaistes (piem., no Adizes institūta utml.)

Starpnozaru dialogs par risku un krīzes vadību Latvijas pārtikas sistēmā

valsts drošība, cenas, vide

Dalībnieki

Diskusijā klātienē un attālināti piedalījās:

- Mārtiņš Cimermanis, LLKC valdes priekšsēdētājs
- Roberts Strīpnieks, LATRAPS valdes priekšsēdētājs
- Andris Bite, Karavela valdes priekšsēdētājs (zīmols Kaija.lv) un LDDK prezidents
- Toms Auškāps, Balticovo komunikācijas un attīstības direktors
- Jānis Šulcs, Straupes piens valdes loceklis
- Jānis Vanags, RePharm valdes loceklis, IATA krīžu vadības eksperts
- Māris Kučinskis, Saeimas nacionālās drošības komisijas priekšsēdētājs
- Raivis Kronbergs, Zemkopības ministrijas valsts sekretārs
- Vladimirs Kuzmins, Adizes institūta sertificēts partneris (vada diskusiju)

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

LATRAPS

LATVIJAS DARBA DEVĒJU KONFEDERĀCIJA

KARAVELA

Zemkopības ministrija

LATVIJAS REPUBLIKAS SAEIMA

Vairāk kā 1000 skatītāju tiešsaistē un nedēļas laikā šādās platformās:

- Zoom
- [YouTube](#) (saite uz ierakstiem)
- [Facebook](#) (saite uz ierakstu)

Pēkšņo izmaiņu apstākļos uzņēmumi jo īpaši izjūt vadības resursa deficītu. Izteikta laika nepietiekamības režīmā vadītājiem trūkst kapacitātes plašāk izvērtēt situācijas nopietnību un dziļāk apsvērt nepieciešamo rīcību. Tāpēc **Adizes praktiķu klubs** sadarbībā ar brīvprātīgiem Latvijas uzņēmējiem, vadītājiem un ekspertiem izveidoja šīs vadlīnijas – **uzņēmuma pārmaiņu kontrolsarakstu**.

Tieši tas, kurš ātrāk par citiem spēs koriģēt savu biznesa modeli, varēs vēlāk teikt, ka krīze ir izdevību laiks!

Lūk daži no esošās situācijas faktori, kas ietekmē praktiski ikkatru uzņēmumu 2022. gada pavasarī – sīkāk skatīt sekojot saitei:

- Paaugstināts apdraudējuma risks Baltijas valstīm
- Rodas papildus apgrūtinājumi specifiskām nozārēm
- Par Krieviju/Balkrieviju kā noieta, piegādes tirgiem ir jāaizmirst
- Pieaugs energoresursu, izejvielu cenas
- Samazināsies darbaspēka, darbinieku pieejamība
- Izdevība piesaistīt pēc iespējas kvalitatīvāku darba spēku no Ukrainas
- Radīsies lielāks pieprasījums pēc resursiem (koks, elektrība utml.) vietējā tirgū - varēs pārdot dārgāk

Sagatavošanās ieviešanai

- Kādā formātā izvērtēšanas, apsvēršanas rezultāti tiks prezentēti uzņēmuma vadītājiem? Vai ir nepieciešams viņus iesaistīt analīzes papildināšanai?
- Risinājumu pārvēršana darbības plānos.
- Kā tiks organizēts turpmākais darbs (izpildes kontrole, korekcijas) ar šo plānu? Un kā turpināsies situācijas novērošana?

Rezultātā par 10%-30% tiek uzlabota izpratne par situāciju un veicamo aktivitāšu precizitāte

Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centrs sadarbībā ar Adizes institūtu pulcēja nozares vadītājus pārstāvēt Balticovo, Karavela, Latraps, Saeimu, Straupes pienu, Zemkopības ministriju, lai izvērtētu izdevības un draudus, kuriem atrastos labāki risinājumi, ja risināt kopā.

Diskusijas dalībnieki piedāvā izstrādāt kopā:

- Plānu saskaņošanas "mehānismu" starp nozares dalībniekiem;
- Plānu saskaņošanas "mehānismu" starp nozari un ministriju;
- Starpnozaru plānu saskaņošanas "mehānismu" starp ministrijām.

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

Par LLKC

Mēs esam neatkarīgs, profesionāls un sabiedrībai pieejams lauksaimniecības un lauku uzņēmējdarbības konsultāciju un izglītības uzņēmums Latvijā ar daudzveidīgu pakalpojumu sniegšanas tīklu, kas aptver visu valsts teritoriju un sniedz zināšanas par videi nekaitīgu un produktīvu lauksaimniecību, mežsaimniecību, zivsaimniecību, lauku bioekonomikas attīstību un nelauksaimniecisko uzņēmējdarbību.

Kontaktinformācija

Tālr.: +371 26383067

E-pasts: Agnese.Radzele@llkc.lv

www.llkc.lv, www.novadagarsa.lv

Par Adizes institūtu

Mēs esam pārmaiņu vadības organizācija, kas specializējas augstāka ranga vadības, investoru un īpašnieku komandu attīstīšanā. Mēs palīdzam ievērojami uzlabot organizāciju rādītājus, t.i. sasniegt un noturēt "Uzplaukuma" stāvokli, kad ilgtspējīgi un vienlaicīgi aug apgrozījums un peļņa.

Adizes institūts nodrošina rīkus, resursus un atbalstu stratēģisko pārmaiņu paātrināšanā kopš 1971. gada 70+ valstīs un 70+ nozarēs.

Kontaktinformācija

Tālr.: +371 2923 6720

E-pasts: latvia@adizes.com

www.adizes.lv